

СИЛАБУС КУРСУ СПЕЦІАЛЬНИЙ КЛАС ЗА ВИДАМИ. ФОРТЕПІАНО, СИНТЕЗАТОР

Освітній ступінь «Бакалавр»
Спеціальність 025 «Музичне мистецтво»

Освітня програма «Звукорежисура

Рік навчання: I, II, III, IV;

Семестр: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8

Кількість кредитів: 14

Мова викладання: **українська.**

Керівник курсу:

Полянський В'ячеслав Анварович,
заслужений діяч мистецтв України, професор.

Контактна інформація: slavaslava1945@gmail.com

Прореквізіти, постреквізіти освітнього компоненту

Прореквізіти освітнього компоненту: Сольфеджіо, Теорія музики, Гармонія, Аналіз музичних творів, Історія світової музики, Історія української музики, Історія світової естради, Історія української естради, Концертмейстерський клас та методика акомпанементу.

Постреквізіти освітнього компоненту: Клас ансамблю, Музично-звукове оформлення, Звукорежисерська студійна практика, Звукорежисерська концертна практика

Призначення освітнього компоненту

Відповідно до освітньої програми «Звукорежисура», вивчення навчального освітнього компоненту повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання:

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Демонструвати принципи та методики аналізу творів музичного мистецтва у звукозаписі	ПРН 3
Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту в роботі звукорежисера	ПРН 4
Створювати драматургічну концепцію та сценарій аудіального відтворення музичних творів, їх художню інтерпретацію різних стилів, видів, жанрів	ПРН 5
Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію.	ПРН 6
Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.	ПРН 7
Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих інтерпретацій в роботі звукорежисера.	ПРН 8
Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.	ПРН 12
Вміти на професійному рівні здійснювати проведення концертів, театральних заходів та	ПРН 14

шоу-програм, в реальному часі згідно задуму режисера, композитора, автора, або відповідно до законів жанру, стилю твору, який виконується.	
Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.	ПРН 15
Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.	ПРН 17

Відповідно до освітньої програми: «Звукорежисура» вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття таких компетентностей:

Інтегральна компетентність

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 7	Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК 8	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 9	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 12	Здатність працювати автономно.
ЗК 15	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК 17	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні компетентності (СК)

СК 2	Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у діяльності звукорежисера.
СК 3	Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
СК 4	Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва та звукорежисури.
СК 6	Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
СК 8	Здатність використовувати професійні знання та навички під час спілкування з виконавцями, виконавськими колективами, диригентом, продюсером та іншими суб'єктами творчого процесу.
СК 9	Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.
СК 10	Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.
СК 11	Здатність оперувати професійною термінологією.
СК 12	Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.
СК 13	Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
СК 16	Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури.
СК 17	Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, звукорежисерської діяльності.
СК 18	Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, звукорежисурі та музичному мистецтві.
СК 19	Здатність оцінювати критерії звуку, суб'єктивні та об'єктивні характеристики.

Спеціальний клас за видами фортепіано, синтезатор належить провідне місце в комплексі дисциплін, спрямованих на формування професійних якостей музиканта естрадно-джазового напрямку та звукорежисера. Досконале володіння музичним інструментом, вміння високохудожньо інтерпретувати художні твори є обов'язковим показником рівня професійної підготовки.

Дисципліна «Спеціальний клас за видами» є важливою складовою інструментально-виконавської та звукорежисерської діяльності підготовки майбутнього фахівця, передбачає оволодіння сучасними інструментально-виконавськими прийомами, що необхідні для роботи, навичками читання з аркуша, здатності до створення та реалізації власних концепцій у виконавській діяльності.

Мета курсу – підготувати кваліфікованих спеціалістів, які володітимуть комплексом фахових знань

і вмінь, музично-виконавською майстерністю, високою виконавською культурою, що необхідні для діяльності в якості звукорежисера.

Завдання курсу:

- розвивати музичне мислення;
- набути навички інтерпретації творів найрізноманітніших стилів і напрямків;
- теоретично аналізувати музичний твір у структурному, текстологічному, історико-типологічному аспектах;
- глибоко відчувати стилістику виконуваних творів;
- вміти створити глибину і перспективу звучання музичної композиції;
- оволодіти тембральною процесуальністю виконання;
- володіти різноманітними прийомами гри на музичному інструменті;
- опанувати штрихову техніку;
- вільно орієнтуватися в темпо, метроритмічних структурах виконання;
- виробити слухомоторну орієнтацію;
- оволодіти різноманітними засобами акцентуації;
- вільно імпровізувати;
- набути навички довготривалого запам'ятовування музичних творів;
- володіти власними емоціями, артистичною поведінкою на сцені;
- формувати досвід концертно-виконавської діяльності;
- накопичити концертний репертуар.

Практична спрямованість

Протягом вивчення навчального освітнього компоненту «Спеціальний клас за видами» фортепіано, синтезатор здобувачі закріплюють та поглиблюють знання, вдосконалюють вміння та навички.

В процесі вивчення курсу здобувачі освіти формують загальні та фахові компетентності, знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності, здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності, здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській та звукорежисерській діяльності.

Освітній компонент забезпечує підготовку фахівців для сфери музичного мистецтва та спрямована на набуття здобувачами теоретичних знань і практичних навичок, необхідних для професійної діяльності, а також на розвиток естетичного художнього смаку та формування професійного ставлення до мистецтва.

Організація навчального процесу на кафедрі приділяє велику роль практичній діяльності, яка показує наскільки знання здобувачів змогли перетворитися у практичні уміння та навички через реалізацію особистісних цінностей. Практична робота надає можливість оптимізувати особистісний розвиток, набути досвід та створює умови для творчої самореалізації.

Зміст і структура освітнього компоненту

№ тижня	назва теми	години ауд.	завдання для самостійної роботи
МОДУЛЬ 1. I курс, I семестр			
Змістовий модуль 1			
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	Тема 1. Робота над постановкою <i>робота на індивідуальних заняттях:</i> вивчення технічних вправ, гам, етюдів теоретичний та виконавський аналіз програмних творів	16	Підготувати програму для демонстрації інструментальних здібностей. Пристосувати інструмент з урахуванням основних компонентів постановки. Ліквідувати постановочні недоліки, що сприяють скутості виконавського апарату. Відпрацювати скоординованість дій правої і лівої рук.
Змістовий модуль 2			

9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16	Тема 2. Робота над аплікатурою <i>робота на індивідуальних заняттях:</i> вивчення творів різного характеру малої форми робота над програмними творами.	16	Опрацювання вправ та матеріалів за темою аудиторної роботи. Теоретичний аналіз програмного матеріалу – робота з науковою, методичною літературою Запис основних тез і понять даного на занятті матеріалу. Виставити аплікатуру в повільному темпі з урахуванням основних аплікатурних принципів: – природної послідовності пальців; – гри однакових груп одними пальцями. Досягнути природньо-зібраного положення руки. Відпрацювати беззвучну підміну пальців шляхом вправ. Відпрацювати перекладання пальців, контролюючи гнучкість зап'ястя. Відпрацювати прийом “ковзання”. Грати в швидкому темпі із збереженням аплікатурних принципів. Підготовка до опитування за темами теоретичного матеріалу. Підготовка до концертного виступу.
Модульний контроль знань. Диференційований залік			
МОДУЛЬ 2. I курс, II семестр Змістовий модуль 3			
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	Тема 3. Робота над основними елементами музичної мови	16	Опрацювання вправ та матеріалів за темою аудиторної роботи. Теоретичний аналіз програмного матеріалу – робота з науковою, методичною літературою Запис основних тез і понять даного на занятті матеріалу. Працювати над перспективою звука (початок, кульмінація, закінчення). Працювати над виділенням одного з компонентів музичного цілого (мелодії, баса, акорда), надати характерних особливостей функціональному змісту, відокремити фрази або частини одна від одної. Відпрацювати атаку звука, туше відповідно до характеру музики. Дотримуватись чіткої тривалості звука. Надати образності ритмічній організації звуків.
Змістовий модуль 4			
9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16	Тема 4. Робота над темпом, метро-ритмом.	16	Опрацювання вправ та матеріалів за темою аудиторної роботи. Запис основних тез і понять даного на занятті матеріалу. Розбивати рахунок на дрібні довжини в повільному темпі. Відчувати лічильну одиницю до початку гри з метою уникнення гри в повільному темпі. “Слухати” паузи, наповнювати їх емоційним змістом. Виконати технічно складні місця в єдиному темпі.

			<p>Грати мелодійні місця з відчуттям метро-ритмічної пульсації.</p> <p>Виконувати ритмічні фігурації з дослуховуванням, без надмірного поспіху.</p> <p>Співставляти темпову єдність початку і кінця твору.</p> <p>Відпрацювати три основні варіанти свінгу (випередження, співпадання, відставання).</p> <p>Відпрацювати внутрітактові, міжтактові, послідовно розгорнуті і поєднані з паузами синкопи.</p> <p>Підготовка до опитування за темами теоретичного матеріалу.</p> <p>Підготовка до концертного виступу</p>
	Модульний контроль знань. Диференційований залік		
МОДУЛЬ 3. II курс, III семестр			
Змістовий модуль 5			
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	Тема 5. Робота над динамікою.	16	<p>Опрацювання вправ та матеріалів з метою аудиторної роботи.</p> <p>Запис основних тез і понять даного на занятті матеріалу.</p> <p>Віднайти образну асоціативність стосовно виконуваного твору.</p> <p>Відпрацювати “ступеневу” динаміку.</p> <p>Контролювати під час виконання стики контрастних побудов (pp-ff).</p> <p>Визначити місцеву кульмінацію і розкрити її в динамічному плані.</p> <p>Виконати твір динамічно з врахуванням місцевих і центральної кульмінацій.</p> <p>Виконати твір з позиції драматургії всього твору.</p>
Змістовий модуль 6			
9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16	Тема 6. Робота над мелодією.	16	<p>Опрацювання вправ та матеріалів за темою аудиторної роботи.</p> <p>Теоретичний аналіз програмного матеріалу – робота з науковою, методичною літературою</p> <p>Запис основних тез і понять даного на занятті матеріалу.</p> <p>Виконати групування мелодії на фрази.</p> <p>Визначити фразуючі ліги.</p> <p>Виконати цезури між фразами.</p> <p>Розрізнити і передати виражальний зміст опорних звуків, ввідних тонів, альтерації.</p> <p>Передати цілісність мелодичної лінії.</p> <p>Підготовка до опитування за темами теоретичного матеріалу.</p> <p>Підготовка до концертного виступу.</p>
	Модульний контроль знань. Диференційований залік		
МОДУЛЬ 4. II курс, IV семестр			
Змістовий модуль 7			
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	Тема 7. Робота над гармонією.	16	<p>Опрацювання вправ та матеріалів з метою аудиторної роботи.</p> <p>Теоретичний та гармонічний аналіз програмного матеріалу – робота з науковою, методичною літературою</p>

			<p>Запис основних тез і понять даного на занятті матеріалу.</p> <p>Грати композицію у вигляді гармонічної схеми.</p> <p>Відпрацювати голосоведення стосовно змін альтерації, модуляції.</p> <p>Виконати твір із збереженням логіки гармонічного розвитку, її функціональної взаємозалежності.</p>
Змістовий модуль 8			
9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16	Тема 8. Робота над штрихами.	16	<p>Опрацювання вправ та матеріалів затемою аудиторної роботи.</p> <p>Запис основних тез і понять даного на занятті матеріалу.</p> <p>Відпрацювати штрихи в повільному темпі.</p> <p>Зосередити увагу при виконанні комбінованих штрихів.</p> <p>Відпрацювати прийоми гри на інструменті.</p> <p>Якісно виконати штрихи стосовно образного характеру виконуваної музики.</p> <p>Підготовка до опитування за темами теоретичного матеріалу.</p> <p>Підготовка до концертного виступу.</p>
	Модульний контроль знань. Диференційований залік		
МОДУЛЬ 5. III курс, V семестр			
Змістовий модуль 9			
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	Тема 9. Робота над сценічноюкультурою виконавця.	16	<p>Опрацювання вправ та матеріалів затемою аудиторної роботи.</p> <p>Запис основних тез і понять даного на занятті матеріалу.</p> <p>Грати твір з будь-якого розділу, частини.</p> <p>Усвідомити логіку музичного розвитку композиції.</p> <p>Аналізувати причини сценічних невдач.</p> <p>Виконувати твори під час домашніх занять перед знайомою аудиторією.</p> <p>Грати твори в певній послідовності з метою емоційного-образного “переключення”.</p> <p>Викликати асоціативні порівняння.</p> <p>Повторювати опрацьований репертуар.</p>
Змістовий модуль 10			
9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16	Тема 10. Робота над репертуаром	16	<p>Опрацювання вправ та матеріалів за темою аудиторної роботи.</p> <p>Теоретичний аналіз програмного матеріалу – робота з науковою, методичною літературою</p> <p>Запис основних тез і понять даного на занятті матеріалу.</p> <p>Виставити аплікатуру.</p> <p>Грати в різних темпах: від повільних до швидких.</p> <p>Видозмінювати штрихи.</p> <p>Зберегти єдину темпову цілісність.</p> <p>Змінювати ритмічне перегрупування.</p> <p>Виконувати технічний матеріал з застосуванням контрастних і поступових динамічних відтінків.</p> <p>Долати технологічні складності, доводити</p>

			складні місця до автоматизації. Систематично працювати над технікою. Досягти точного виконання у встановленому темпі з урахуванням інтонаційних, ритмічних, динамічних, штрихових аспектів. Підготовка до опитування за темами теоретичного матеріалу. Підготовка до концертного виступу.
Модульний контроль знань. Екзамен			
МОДУЛЬ 6. III курс, VI семестр.			
Змістовий модуль 11			
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	Тема 11. Вивчення творів поліфонічного складу	16	Опрацювання вправ та матеріалів за темою аудиторної роботи. Теоретичний аналіз програмного матеріалу – робота з науковою, методичною літературою Запис основних тез і понять даного на занятті матеріалу. Визначити аплікатуру кожного голосу. Грати окремий голос від початку до кінця цілком закінчено і виразно із збереженням самостійної мелодичної лінії. Попрацювати над попарною грою голосів (верхній-нижній, середній-нижній і т.д.). Грати голоси у метроритмічному відношенні і за характером туше. Виконати твір з рельєфним голосоведенням.
Змістовий модуль 12			
9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16	Тема 12. Твір великої форми	16	Опрацювання вправ та матеріалів за темою аудиторної роботи. Теоретичний аналіз програмного матеріалу Запис основних тез і понять даного на занятті матеріалу. Виставити аплікатуру. Розібрати твір в повільному темпі. Опрацювати окремі фрагменти твору, технічно складні місця. Багаторазово повторити складні місця з метою вироблення автоматизму рухів у поєднанні з художньою виразністю. Відпрацювати метро-ритмічну структуру твору. Відпрацювати мелодичну лінію виразності з виявленням кульмінаційних точок. Досягнути контрастності тем та образів. Виконати твір із збереженням темпової єдності. Підготовка до опитування за темами теоретичного матеріалу. Підготовка до концертного виступу.
Модульний контроль знань. Диференційований залік			
МОДУЛЬ 7. IV курс, VII семестр			
Змістовий модуль 13			
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	Тема 13. П'єси естрадно-джазового спрямування за жанрово-стильовими ознаками	16	Опрацювання вправ та матеріалів за темою аудиторної роботи. Запис основних тез і понять даного на занятті матеріалу.

			Теоретичний аналіз програмного матеріалу. Відпрацювати синкопи, акценти стосовно стилістики твору. Відпрацювати ведення звукової матерії на основі ритмічних фігурацій. Виконати твір з підкресленням “блюзових” тонів. Виконати твір з відчуттям внутрішньої пульсації.
Змістовий модуль 14			
9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16	Тема 14. Удосконалення теоретичних та практичних знань, умінь, навичок	16	Опрацювання вправ та матеріалів з метою аудиторної роботи. Запис основних тез і понять даного на занятті матеріалу. Удосконалення використання творчих навичок роботи над музично-художнім образом творів Використання всіх виконавських засобів художньої виразності, Виховування виконавської витримки та артистизму під час концертних виступів, Володіння засобами вираження образного змісту творів Вивчення методичної літератури та вміння використовувати її у роботі. Підготовка до опитування за темами теоретичного матеріалу. Підготовка до концертного виступу.
	Модульний контроль знань. Диференційований залік		
МОДУЛЬ 8. IV курс, VIII семестр Змістовий модуль 15			
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8	Тема 15. Джазовий стандарт з власною імпровізацією.	16	Опрацювання вправ та матеріалів з метою аудиторної роботи. Запис основних тез і понять даного на занятті матеріалу. Підібрати та проаналізувати відео, аудіо записи провідних виконавців. Виконавський аналіз програмного матеріалу. Визначити опорні ноги. Побудувати фрази. Розділити місце напруги і її розв’язання. Відпрацювати варіювання мелодичної і ритмічної імпровізації. Виконувати імпровізацію з чергуванням сольної імпровізації і акомпанементом.
Змістовий модуль 16			
9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16	Підготовка концертної програми. Вивчення творів різного характеру, стилю, форми Робота на програмними творами.	16	Підготовка до опитування за темами теоретичного матеріалу. Підготовка до концертного виступу.

Самостійна робота

Самостійна робота здобувачів вищої освіти полягає у вивченні музичного твору з освоєнням його ідейно-художнього змісту, практичному оволодінні технікою гри, осмисленні виконавських

прийомів, структури твору. Ознайомлення з твором передбачає знання епохи його створення, ідейно-художніх і стильових особливостей, музичної форми, фактури, особливостей мелодії, гармонічної мови. Після прослуховування твору в записі, читання нотного тексту з аркуша необхідно зробити теоретичний аналіз твору (архітектоніка, структура окремих тем і побудов, засоби музичної виразності) та узгодити техніку з емоційним началом, визначити художній рівень виконання.

В період навчання в університеті велике значення має організація самостійної роботи студента, тому при складенні індивідуального плану викладач повинне відвести цьому розділу значне місце.

Заняття під керівництвом викладача будуть мати відчутні результати тоді, коли вони підкреслені систематичною, чітко організованою самостійною роботою. Зміст самостійної роботи залежить від таких факторів, як тривалість навчання, рівень підготовки студента, його індивідуальні якості. В організації самостійних занять студента, необхідно дотримуватися послідовності в роботі, а також рухатись у вивченні матеріалу від простого до складного.

Вимоги, якими здобувачі освіти повинні керуватися при виконанні самостійної роботи:

- Знання свого інструмента, його художніх і технічних можливостей.
- Усвідомлення художнього змісту твору, стилістики, особливостей використання засобів музичної виразності.
- Визначення навчального завдання і конкретних рекомендацій викладача.
- Розподіл часу і застосування системності в організації занять.
- Самоконтроль, аналіз помилок та їх усунення.
- Опрацювання рекомендованої методичної літератури.

Успішному розвитку навичок самостійної роботи здобувач вищої освіти повинні сприяти постійні завдання для домашнього вивчення та читки з листа найрізноманітнішою репертуару (починаючи від етюдного матеріалу та уривків з оркестрової (ансамблевої) літератури до концертного репертуару) із систематичною перевіркою цих завдань викладачем в класі.

Розподіл часу для самостійних занять.

Студент повинен дотримуватись раціонального режиму занять, який забезпечує розвиток його виконавської майстерності без шкоди для здоров'я. Загальна кількість часу, необхідного для продуктивних занять на інструменті, не повинна перевищувати 4-х годин, бажано, щоб це були ранкові години. Працювати над гамами та арпеджіо рекомендується протягом 30 хвилин за умови їх виконання в різних варіантах із застосуванням штрихів і динамічних відтінків. Після роботи над гамами необхідно 40–45 хвилин приділити етюдам чи спеціальним вправам. Другим етапом є робота над музичними творами як своєрідного підсумку попередньої роботи, де найбільш чітко проявляється взаємозв'язок технічних і музичних навичок.

Рекомендовані джерела

Основні

1. Андросова Д. В. Стильова емансипація музичного виконавства та методологія нової цілісності аналізу музики. Міжнародний вісник: Культурологія. Філологія. Музикознавство. 2016. Вип. 1. С. 144-148
2. Бай Біль. Формування звуко-тембральних уявлень майбутніх учителів музики в процесі фортепіанного навчання [Текст] : автореф. дис канд. пед. наук : 13.00.02 / Бай Біль ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. - К., 2014. - 21 с.
3. Хрестоматія для фортепіано : навчальний посібник для здобувачів вищої освіти спеціальності 025 Музичне мистецтво / автори-упоряд. Гордійчук Л. В., Кругляченко А. Ю., Цейко Н. О. Луцьк : Терен, 2021. 92 с.
4. Гусев, Ігор Іванович. Джазові та естрадні п'єси українських композиторів для фортепіано [Ноти] / І. І. Гусев, Радім Рамазанов. - Вінниця : Нова книга, 2008. - 68 с.
5. Давидов, Сергій Петрович. Фактурна організація джазового твору (на матеріалі фортепіанного мистецтва) [Текст] : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : 17.00.03 / Давидов Сергій Петрович ; Харків. нац. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського. - Харків, 2015. - 20 с.
6. Дворжак М. Джазові етюди для фортепіано, зошит 1, Київ: Музична Україна, 2016. 54 с.
7. Денисюк І. П. Проблема імпровізації у музичному виконавстві. / І. Денисюк // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців : методологія, теорія, досвід, проблеми: зб. наук. праць. - Випуск 42. - Київ-Вінниця : ТОВ фірма "Планер", 2015. - С. 214-219.

8. Денисюк І. Імпровізація як філософська, психолого-педагогічна тамист ецт вознавча проблема./ І. Денисюк // Науковий часопис НПУ ім.М. П. Драгоманова. Серія 14. Теорія і методика мистецької освіти : зб. наук,праць. - Вип. 18 (23). - К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2015. - С. 32-37.
9. Денисюк І. Розвиток художньої техніки виконавця в умовах сучасногомузикування / і. Денисюк / І Наукові записки / Ред. кол. В. Ф. Черкасов, В. В.Радул, Н. С. Савченко та ін. - Вип. 150. - Серія : педагогічні науки. -Кропивницький: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2017.-С. 240-244
10. Денисюк І. Педагогічні умови формування навичок імпровізації майбутніх учителів музики / І. Денисюк // Музичне мистецтво ХХІ століття -історія, теорія, практика : зб. наук, праць Інституту музичного мистецтваДрогобицького державного педагогічного університету ім. І. Франка [заг. ред. таупорядкування А. Душного]. —Дрогобич — Кельне —Каунас —Алмати : Посвіт,2016.-С . 130-135.
11. Дружинець М. Музичне естрадне мистецтво: жанрово стильова специфіка та еволюція. <https://ws-conference.com/webofscholar> 8(26), Vol.2, August 2018
12. Єрگیєв І. Д. Артистичний універсум музикантаінструменталіста: дис. доктора мист. : 17.00.03.К., 2016. 456 с.
13. Єрگیєва К. І. Фортепіанна гра як жанрово-комунікативний та інтерпретативно-стильовий феномен: автореф. дис канд. мистецтвознавства : 17.00.03 Одеса, 2019. - 17 с
14. Завгородня Г. Ф. Поліфонічні основи сучасного композиторського мистецтва. Аналітичні очерки : монографія / Г. Ф. Завгородня; Одес. нац. муз. акад. ім. А.В. Неждановой. - О. : Астропринт, 2012. - 302 с.
15. Зимогляд Н. Ю. Фортепіанне виконавство України в 30-ті рр. Хх ст Культура України. Випуск45. 2014
16. Зеленін В. В. Психолого-педагогічні умови професійної самоактуалізації музикантів- виконавців : автореф. дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07 / В. В. Зеленін; Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. - К., 2012. - 20 с.
17. Капелюшок-Войченко, О. М. Вплив джазової музики на оновлення змісту навчання сучасної молоді України. Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/SOC_Gum/mz/ 2010
18. Катрич О. Виконавський стиль та музичне стилетворення (до питання моделювання аналітичної оптики). Наукові збірки Львівської національної музичної академії ім. М. В. Лисенка. 2013. Вип. 29. С. 111- 118.
19. Кашкадамова Н. Виконавська інтерпретація у фортеп'янному мистецтві ХХ сторіччя: Підручник. Львів : КІНПАТРИ ЛТД, 2014. 344 с.
20. Кашкадамова Н. Фортеп'янно-виконавське мистецтво України. Історичні нариси. Львів: КІНПАТРИ ЛТД, 2017. 616 с.
21. Кіреєва В.Г., Н.І. Логвиненко. Сучасні тенденції українського фортепіанного репертуару. «Наука. Релігія. Суспільство» № 1'2012.
22. Кривицька Т.А. К-63 Спеціальний музичний інструмент (фортепіано): основні етапи роботи над художнім твором: методичні рекомендації з вибіркової освітнього компонентупідготовкиосвітнього ступеня «Бакалавр» галузі знань 02 «Культура і мистецтво» спеціальності 025 «Музичне мистецтво» освітньої програми «Музичне мистецтво» денної та заочної форм навчання. – Луцьк: Вежа-Друк, 2018. – 19 с.
23. Лагодюк Н. Збірка джазових п'єс для фортепіано «Маленький джазмен»,Київ, 2016. 27 с.
24. Лагодюк Н. Джазові етюди з імпровізацією. Київ, 2005. 22 с
25. Лозенко К. О. Синестезія як спосіб осягнення смислу музичного твору: теорія і практика ХХ -початку ХХІ століть : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : 17.00.03 / К. О. Лозенко; Харків. нац. ун-т мистецтв ім. І.П. Котляревського. - Харків, 2016.
26. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. «Музика в ділозі з сучаністю: освітні, мистецтвознавчі, культурологічні студії/ К.:КНУКіМ, 2021. – 384С.
27. Михайлова О. Ю. Європейські фортепіанні школи початку ХІХ століття: становлення піаністичних традицій (до 200-річчя видання "Gradus ad Parnassum" Муціо Клементі) ЧасописНаціональної музичної академії України імені П. І. Чайковського. 2018. (№ 3.) С. 66-77.
28. Музика Срібної Землі. Т. 1 / упоряд. Теличко В. Ф. Ужгород : Карпати, 2017. 184 с.
29. Назаренко Н. В. Музична естетика : навч. посіб. для студ. спец. "Музичне мистецтво" / Н. В. Назаренко; Держ. закл. "Луган. нац. ун-т ім. Т. Шевченка". - Луганськ : ДЗ "ЛНУ ім. Т. Шевченка", 2012. - 207 с.
30. Наукові збірки Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка. Вип. 45. Музикознавчий універсум: збірник статей. Львів, 2019. 336 с
31. Піхтар О.А. Фортепіанно-виконавське мистецтво: до проблеми оновлення методики виховання. Інноваційна педагогіка. Вип.6, К.:2018р. 73-76с.
32. Популярні, улюблені, незабутні [Ноти] : естрада, романс, джаз / пер. для фортепіано Л. В. Жул'євої ; [ред. Є. Д. Колесник]. - Вінниця : Нова Книга, 2013.
33. Пітерсон О. Джазові зошити 1-3. Київ: Музична Україна, 2014. 48с.
34. Полянський В. Американські блюзи. Київ: Мелосвіт, 2004. 64 с.
35. Полянський, В. Королі джазу [Текст] : сім етюдів-імпровізацій про зачинателів джазовогопіанізму/ В. Полянський. - Л. : Кальварія, 2004. - 128 с
36. Полянський, В. А. Джазовий піанізм у контексті стильових тенденцій фортепіанноговиконавства ХХ ст. Музичне мистецтво в освітологічному дискурсі. 2016. № 1. С. 40–45

37. Полянський, Тимур Вячеславович. Традиційний джаз [Текст] / Тимур Полянський. - Київ :Музична Україна, 2015. - 333, [1] с. : фот., нот. - Бібліогр.: с. 262-265.
38. Ревенко Н. Р 32 Інструментальне виконавство (Фортепіано) Частина I: навчально-методичний посібник / Н.Ревенко. – Миколаїв: «РАЛ-поліграфія», 2018. – 316 с
39. Сливко С. А. Формування музично-слухової активності здобувачів вищої освіти мистецьких спеціальностей у процесі інструментально-виконавської підготовки : автореф. дис канд. пед. наук : 13.00.02 / С. А. Сливко; Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. - К., 2013. - 20 с.
40. Сокол О. Виконавські ремарки: образ світу і музичний стиль / О. Сокол. - Одеса : Астропринт, 2013. - 276 с.
41. Стецюк, Б. А. (2018). Жанрово-стилистический комплекс фортепианного джаза. Традиції і новації у вищій архітектурно-художній освіті : зб. наук. пр. 2018. С. 90–97.
42. Супрун, О. В. Принципи академічної музики в творчості джазових піаністів – представників стильового напрямку «Кул-джаз» (Cool-Jazz). Матеріали Чотирнадцятої Міжнародної науково-творчої дистанційної конференції. Київ: НАКККІМ. (2020). С. 74-76.
43. Толочко Л. М., Зиско В. В. Історія фавориту інструментального виконання двох останніх століть. XIV Міжнародна наукова інтернет-конференція ADVANCED TECHNOLOGIES OF SCIENCE AND EDUCATION
44. Чарующий свинг. Джазовые мелодии в стиле свинг (первая половина XX века) [Ноты]. - Х. :Фактор, 2007. - 32 с.
45. Шабанова Т. Д. Основи імпровізації : навч.-метод. посібник для ВНЗ культури і мистецтв І–ІІІ ст. а. Вінниця : Нова книга, 2008. 132 с
46. Шевченко А. С. Естрадно-джазова освіта в Україні: проблеми розвитку. Актуальні питання мистецької освіти та виховання, 2018. – Вип. 1 (11).
47. Юник Д. Г. Виконавська надійність музикантів: зміст, структура і методика формування. Київ : ДАКККІМ, 2009. 338 с.
48. Юник Д. Г., Юник Т. І. Інноваційна технологія розвитку мнемічних умінь здобувачів вищої освіти-піаністів у процесі роботи над музичними творами // Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. Вип. 2. Бердянськ: БДПУ, 2017. 336 с.

Додаткові:

1. Баклаженко Є. В. Реалізація педагогічних умов підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до співробітництва з учнями // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія. 2015. Вип. 43. С. 164-170.
2. Гусев, Ігор Іванович. Джазові та естрадні п'єси українських композиторів для фортепіано [Ноти] / І. І. Гусев, Радім Рамазанов. - Вінниця : Нова книга, 2008. - 68 с.
3. Гур'янова Н. М. Вдосконалення виконавської майстерності - найважливіший аспект формування музичного мислення майбутнього вчителя музики // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. Мистецтвознавство. Архитектура. 2011. № 2. С. 176-178.
4. Гуральник Н. П. Українська фортепіанна школа ХХ століття у контексті розвитку теорії і практики музичної освіти: дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.01. К., 2008. – 503 с.
5. Гуральник Н.П. Українська фортепіанна школа ХХ ст. в контексті музичної педагогіки: історико-методологічні аспекти: [монографія]. К.: НПУ, 2007. 460 с.
6. Гуральник Н.П. Функціональна сутність української фортепіанної школи в парадигмі музично-педагогічної освіти // Науковий часопис НПУ ім. М. Драгоманова :зб. наук. праць. К. : НПУ, 2006. Вип.3 (8). Серія 14. Теорія і методика мистецької освіти. С. 9-15.
7. Мозгальова Н. Г. Змістове наповнення поняття «інструментально-виконавська підготовка» вчителя музики // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 14: Теорія і методика мистецької освіти. 2010. Вип. 9. С. 39-43.
8. Омельченко Т. А. Фортепіанна педагогіка Бориса Милича // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. 2015. № 2. С. 69-81.
9. Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти : зб. наук. ст. Вип. 57 / Харків. нац. ун-т мистецтв імені І. П. Котляревського ; упоряд. Л. В. Шаповалова. Харків : ХНУМ, 2020. 316 с
10. Ревенчук В. В. Фортепіанна підготовка як складова професійного становлення майбутнього вчителя музики // Наукові записки Ніжинського державного університету ім. Миколи Гоголя. Психолого-педагогічні науки. 2017. № 1. С. 163–167.
11. Сташевська І. О. Функціональне значення мистецької освіти в сучасному суспільстві: соціокультурний аспект // Наукові записки Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Сер. : Педагогічні науки. 2017. Вип. 157. С. 20-24.
12. Lopes, Paul. The rise of a jazz art world [Text] / P. Lopes. - Cambridge : Cambridge UP, 2002. - VII, 294 p. - Бібліогр.: p. 279-286.
13. Dorůžka, Lubomír. Tvá jazzu [Text] / L. Dorůžka, J. Škvorecký. - Praha : Státní hudební vydav., 1964. – 321p

14. Berendt, Joachim. The new jazz book [Text] : a history and guide / J. Berendt. - London : Jazz bookclub : Peter Owen, 1965. - 314 p.
15. The Beatles. 100 Hits for All Keyboards. Wise Publications. 1988. 207p.
16. George Gershwin. Selected Songs, at the Piano, Chappell & CO. LTD., London, w.1.155 p.
17. Easy 4-Chord Keyboard Songbook: Popular Hits, Wise Publications. UK. 2015. 24 p.
18. Evans P., Scott D. 100 of Best Songs Ever! For Keyboard. Musik Sales Ltd. 2000.230 p.
19. Schmitz M. Jazz Parnass fur Klavier. Band 1, 2. VEB Deutscher Verlag Musik Leipzig.1979. 151 p.
20. Woods T. Easy Soloing for Blues Keyboard. Alfred Publishing Co inc. USA. 2007. 47 p.
21. ISSN 2353-8406 Knowledge, Education, Law, Management 2021 № 3 (39), vol. 1
22. Viktoriia Kusch. Współczesne interpretacje utworów kameralno-wokalnych iwana karabycia DOI: <https://doi.org/10.51647/kelm.2021.3.1.19>

Політика освітнього компоненту

Завдання педагога в класі Спеціальний клас за видами. Фортепіано, синтезатор полягає в максимальному сприянні розвитку музично-виконавських здібностей здобувач вищої освіти та формування його професійної майстерності. Роль педагога як безпосереднього керівника творчим розвитком здобувача освіти визначається системністю впливу на формування його логічного мислення, почуттів, постійне удосконалення виконавської техніки.

Успіх викладача великою мірою визначається його умінням індивідуально підійти до кожного здобувача вищої освіти. Для цього необхідно систематично вивчати особистість здобувач вищої освіти, знати, чим він живе і цікавиться.

Заняття з фаху базується на основі послідовно розробленої програми навчання. Добираючи репертуар, викладач повинен постійно мати на увазі індивідуальні особливості кожного здобувача вищої освіти, ступінь його обдарування, музичного розвитку та спеціальної підготовки. Крім цього, для викладача дуже важливо уявити собі як той чи інший здобувач вищої освіти зможе грати в майбутньому, і постійно шукати найкращі шляхи для досягнення мети. Вміння вірно оцінити та розпізнати можливості здобувача є головною метою викладача.

Один з важливих принципів керування процесом навчання – складання індивідуальних планів, що передбачає такі положення:

- доступність репертуару, тобто відповідність твору можливостям конкретного здобувача вищої освіти як з технічного, так і з художнього боку;
- послідовність зростання складностей як в технічному, так і в художньо-образному аспектах;
- різноманітність репертуару, тобто розвивати здобувача на творах різних стилів і напрямів зарубіжних і вітчизняних композиторів.

До індивідуального плану здобувача вищої освіти слід включати високохудожні твори. Протягом навчання здобувач вищої освіти має досконало опанувати виконавське мистецтво в різноманітних стилях і жанрах: старовинна музика, твори композиторів-класиків, сучасні естрадні твори, твори класиків джазового мистецтва.

Навички soft skills:

Навички самоорганізації. Презентаційні навички.

Здатність оволодівати сучасною інформацією. Демонструвати критичне мислення.

Участь в концертних програмах Академії.

Самовдосконалення в творчих концертних заходах, набуття практичних компетентностей музичного мистецтва.

Контроль якості знань здобувачів вищої освіти:

Протягом навчання використовується система кредитно-модульного контролю. До структури модуля освітнього компоненту входять:

- аудиторна практична робота здобувача освіти або спілкування через сервіси онлайн-зв'язку (за умови дистанційного навчання);
- виконання індивідуальних завдань
- фронтальне опитування, виконання індивідуальних завдань, розв'язання практичних ситуацій, виконання практичних завдань;

- самостійна робота здобувача освіти;

Протягом навчання постійно здійснюється поточний контроль, в кінці кожного семестру модульний (семестровий) контроль – диференційований залік та/або екзамен.

Поточний контроль - це оцінювання засвоєння здобувачами освіти навчального матеріалу під час проведення індивідуальних занять.

Модульний (семестровий) контроль – це період підведення підсумків навчальної роботи здобувачів вищої освіти протягом семестру (модуля).

Контроль самостійної роботи – дозволяє виявити вміння здобувачам освіти орієнтуватися в інформаційних потоках, працювати з науковими джерелами, підбирати та узагальнювати матеріали, необхідні для вирішення визначеного кола завдань.

Політика оцінювання.

Оцінювання поточної діяльності проводиться на кожному занятті при засвоєнні кожної теми змістовного модуля. За поточну навчальну діяльність здобувачам вищої освіти виставляються бали за всі види діяльності, які в кінці вивчення модуля сумуються.

Контроль засвоєння модуля проводиться на останніх практичних заняттях вивчення тем. До контролю модуля допускаються лише ті здобувачі вищої освіти, які виконали всі види робіт, передбачених навчальною програмою (відпрацьовані пропущені заняття тощо).

Оцінювання диференційованого заліку відбувається за 20-бальною шкалою.

Оцінювання екзамену відбувається за 30-бальною шкалою.

За результатами семестру здобувач освіти отримує підсумкову оцінку *за 100-бальною шкалою*, яка розраховується як середньозважене оцінок: за змістові модулі, самостійну роботу, диференційований залік та/або екзамен. **Модуль вважається складеним, якщо здобувач вищої освіти набрав від 60 до 100 балів.** Загальний рейтинг з модуля (освітнього компонента) **не перевищує 100 балів.** Результати модульного контролю знань фіксується в індивідуальному плані здобувача освіти. Перелік завдань модульного контролю, критерії їх оцінювання, порядок і час проведення (перескладання/відпрацювання) визначаються кафедрою, й доводяться до відома здобувачів освіти на початку семестру

Оцінювання окремих видів навчальної роботи

Вид діяльності здобувача вищої освіти	МОДУЛЬ 1		МОДУЛЬ 2		МОДУЛЬ 3		МОДУЛЬ 4		МОДУЛЬ 5		МОДУЛЬ 6		МОДУЛЬ 7		МОДУЛЬ 8	
	Кількість	Максимальна кількість балів	Кількість	Максимальна кількість балів	Кількість	Максимальна кількість балів	Кількість	Максимальна кількість балів	Кількість	Максимальна кількість балів	Кількість	Максимальна кількість балів	Кількість	Максимальна кількість балів	Кількість	Максимальна кількість балів
Робота на індивідуальних заняттях	9	45	7	35	9	45	7	35	9	45	7	35	7	35	9	45
Колоквіум	2	10	2	10	1	5	2	10	1	5	2	10	1	5	2	10
Концертний виступ	1	5	1	5	1	5	1	5	1	5	1	5	1	50	1	5
Самостійна робота	4	20	3	15	3	15	3	15	3	15	3	15	3	16	3	15
Диф. залік	1	20			1	20			1	20					1	20
Екзамен			1	30			1	30			1	30	1	30		
	17	100	15	100	17	100	15	100	17	100	15	100	15	100	17	100

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС –А, В, С, D, E, FX, F).

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення

90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише знезначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
74-81		C	Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-73	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

Політика щодо перескладання та оскарження оцінки.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу голови кафедри за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Переоцінка завдань можлива протягом тижня після отримання оцінки на основі заяви на ім'я завідувача кафедри у письмовій формі. Після отримання заяви, завідувач кафедри протягом тижня створить комісію з переоцінки, яка після проведення аналізу роботи здобувач освіти повідомить його про своє рішення.

Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика та принципи академічної доброчесності визначені у Положенні «Про академічну доброчесність» КЗВО КОР «Академії мистецтв імені Павла Чубинського»

Політика щодо відвідування.

Відвідування видів навчальних занять (крім консультацій) є обов'язковим для здобувачів освіти, відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу у Комунальному закладі вищої освіти Київської обласної ради «Академія мистецтв імені Павла Чубинського». Присутність здобувачів – це важливий критерій оцінювання результатів навчання, зважаючи на теоретичну і практичну складність освітнього компоненту. У випадку наявності довідки від лікаря призначається відпрацювання занять в інший час за індивідуальною програмою. За умови дистанційного навчання важлива присутність здобувача освіти та систематичне виконання завдань під час онлайн-зустрічей у Google-Meet. Запізнення на фахові заняття є не припустимими.